

Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

Croatian Agency for
Agriculture and Food | L'Agence Croate pour
l'Agriculture et l'Alimentation

Aktivnosti HAPIH-a u govedarstvu

Centar za stočarstvo

Odjel za govedarstvo

Drago Uđbinac struč.spec.ing.agr.

16. savjetovanje uzgajivača goveda u RH

Hrvatska agencija za
poljoprivredu i hranu

Croatian Agency for
Agriculture and Food

L'Agence Croate pour
l'Agriculture et l'Alimentation

Uvod

Virus Covid 19 - ograničene mogućnosti provedbe planiranih aktivnosti.

Brojno stanje goveda na dan **31.12.2020.** godine.

Najvažnije aktivnosti:

- pružanje pomoći uzgojnim udruženjima u provedbi uzgojnih programa
- kontrola mlijecnosti
- fitnes (funkcionalna svojstva)
- ocjena vanjštine prvotelki
- kontrola tovnih osobina
- performance test bikova
- test bređosti
- ažuriranje matične knjige (izdavanje zootehničkih certifikata)
- informiranje i edukacija

Hrvatska agencija za
poljoprivredu i hranu

Croatian Agency for
Agriculture and Food

L'Agence Croate pour
l'Agriculture et l'Alimentation

Brojno stanje krava u 2020. godini

Broj goveda: **478.853 (+ 4.380)**

Broj krava: **155.477 (+1.704)**

- mesne pasmine +974
- izvorne pasmine +532
- križanci **+1.881**
- mliječne i kombinirane pasmine **-1.683**

Broj posjednika krava **-887**

God.	Krave							
	Goveda		Sve krave		Mlij. i komb*	Kontrola mliječnosti		
	Grla	Stada	Grla	Stada	Grla	Grla	Stada	
2014.	462.568	35.631	178.827	29.277	164.347	100.871	5.767	
2015.	472.299	34.347	174.805	27.745	159.268	98.567	5.480	
2016.	462.361	33.079	167.628	26.297	151.274	93.080	4.950	
2017.	466.215	31.576	160.560	24.434	143.221	87.825	4.636	
2018.	465.111	30.527	155.960	22.975	136.547	84.382	4.434	
2019.	474.473	29.480	153.773	21.519	131.695	81.479	4.132	
2020.	478.853	28.931	155.477	20.632	130.012	80.569	3.832	

Zaustavljen trend pada broja krava.

Hrvatska agencija za
poljoprivredu i hrani

Croatian Agency for
Agriculture and Food

L'Agence Croate pour
l'Agriculture et l'Alimentation

Brojno stanje krava u 2020. godini

Simentalska pasmina: 92.385 krava

Holstein pasmina: 33.681 krava

Smeđa pasmina: 3.480 krava

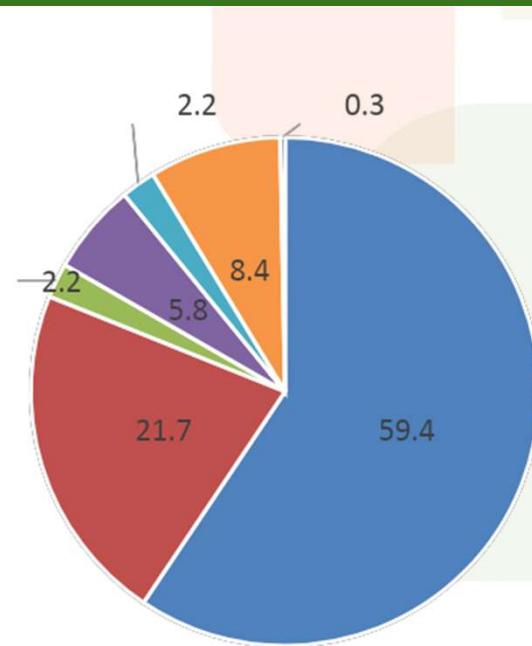
Mesne pasmine:

- angus: 2.762 krava
- charolais: 1.881 krava
- limousin: 1.426 krava
- salers s: 1.127 krava
- hereford: 977 krava
- aubrac: 325 krava
- škotsko visinsko govedo: 236 krava
- blonde d'aquitaine 106 krava

Izvorne pasmine:

- buša: 2.125 krava
- istarsko govedo: 1.053 krava
- slavonsko srijemski podolac: 278 krava

Križanci: 13.040 krava

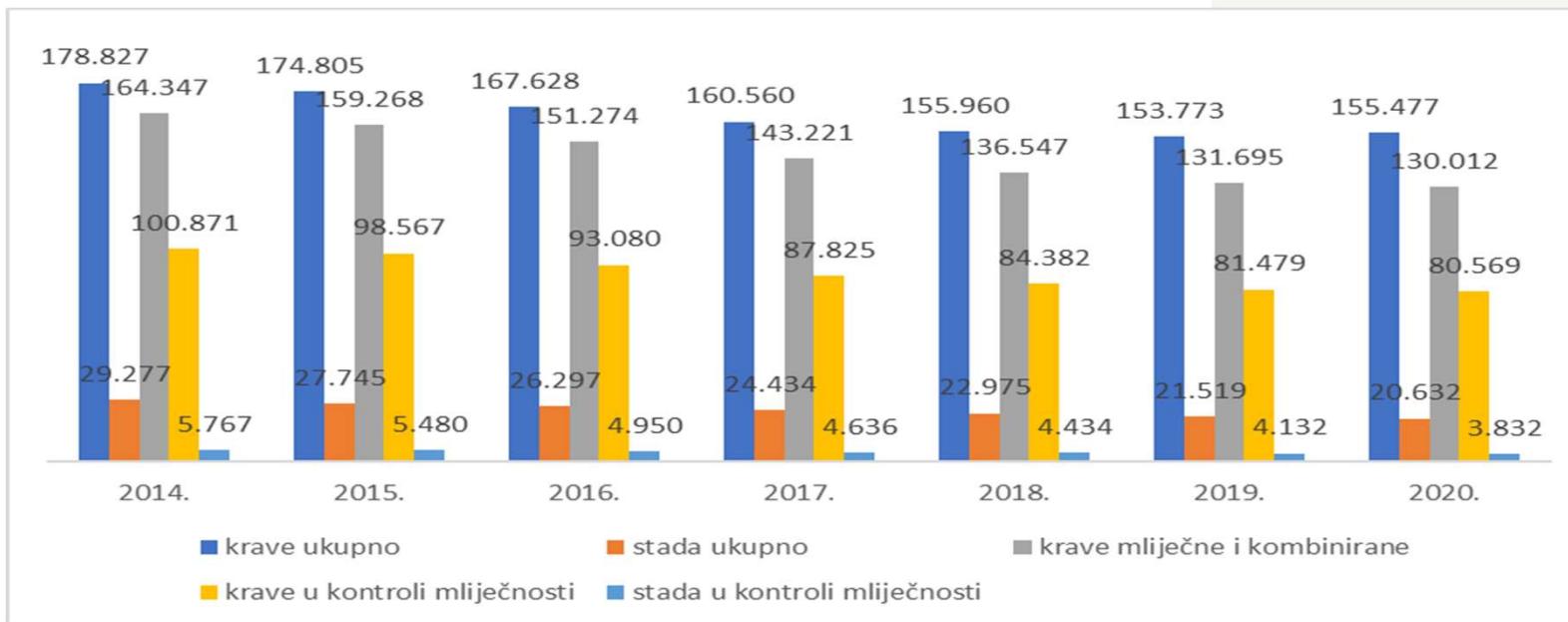
- Simentalska
- Holstein
- Smeđa
- Mesne
- Izvorne
- Križanci
- Ostale mlijecne

Kontrola mliječnosti u 2020. godini

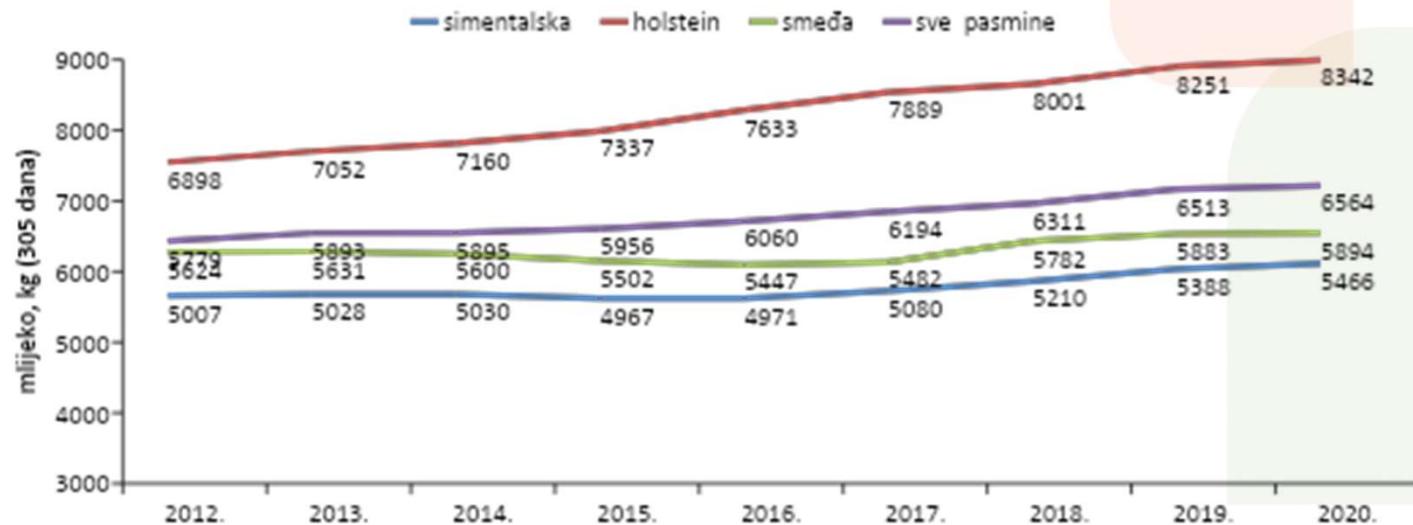
Provodi se u 3.832 stada kod 80.569 krava, što je za 300 stada i 910 krava manje u usporedbi s krajem 2019. godine.

Ukupno je prikupljeno 592.344 uzoraka mlijeka, pri čemu su:

- djelatnici područnih ureda HAPIH prikupili 456.579 uzoraka,
- velike farme prikupile 135.765 uzoraka.

Kontrola mliječnosti u 2020. godini

Mliječnost krava svih pasmina u blagom, ali kontinuiranom porastu.

Prosječna mliječnost:

- u standardnoj laktaciji (305 dana) iznosi 6.564 kg mlijeka,
- u simentalskoj pasmini 5.466 kg. mlijeka,
- u pasmini holsteina 8.342 kg. mlijeka,
- u smeđoj pasmini 5.894 kg. mlijeka.

Fitnes u 2020. godini

Podaci za osobine fitnesa (laka teljenja, broj somatskih stanica, protok mlijeka, urea, plodnost, dugovječnost itd.) prikupljaju se kroz sustav obaveznog označavanja i registracije goveda, sustav kontrole mlijecnosti i putem Registra reproduksijskog materijala.

Prosječan broj somatskih stanica za sve pasmine: 363.000 u ml mlijeka.

Prosječan protok mlijeka: 1,5 kg u minuti.

Prosječna vrijednost uree: 22,4 mg u 100 ml mlijeka.

Funkcionalna svojstva u krava mlijecnih i kombiniranih pasmina

Osobina / Pasmina	simentalska	holstein	smeđa
Broj somatskih stanica(1000/ml)	375	370	343
Protok mlijeka - prvtelke (kg/min)	1,4	1,7	1,5
Urea (mg/100 ml)	18,3	22,7	26,1
Dob kod prvog teljenja (m)	27,6	25,9	31,5
Međutelidbeno razdoblje (d)	441	450	464
Teljenja po kravi	3,7	2,6	4,0
Dob krava kod izlučenja (g/m)	7/8	5/5	9/3
Stopa izlučenja krava (%)	13,6	23,0	15,0

Funkcionalna svojstva u krava mesnih pasmina

Osobina / Pasmina	Charolais	Hereford	Angus	Limousin	Salers
Dob kod prvog teljenja (m)	35,3	30,6	32,5	37,4	37,1
Međutelidbeno razdoblje (d)	459	472	468	456	452
Teljenja po kravi	3,6	3,6	3,2	2,4	2,2
Dob krava kod izlučenja (g/m)	7/8	10/1	8/7	5/8	8/4
Stopa izlučenja krava (%)	14,1	18,9	8,8	7,0	2,7

Funkcionalna svojstva u krava izvornih pasmina

Osobina / Pasmina	Buša	Istarsko g.	Slav. srij. pod.
Dob kod prvog teljenja (m)	25,9	33,4	36,0
Međutelidbeno razdoblje (d)	428	456	443
Teljenja po kravi	3,0	3,5	4,2
Dob krava kod izlučenja (g/m)	9/2	10/9	12/5
Stopa izlučenja krava (%)	1,3	5,7	2,8

Prosječna dob kod prvog telenja za sve pasmine je 31,6 mjeseci.

Prosječno međutelidbeno razdoblje iznosi 452 dana.

Prosječan broj telenja po kravi je 3,3.

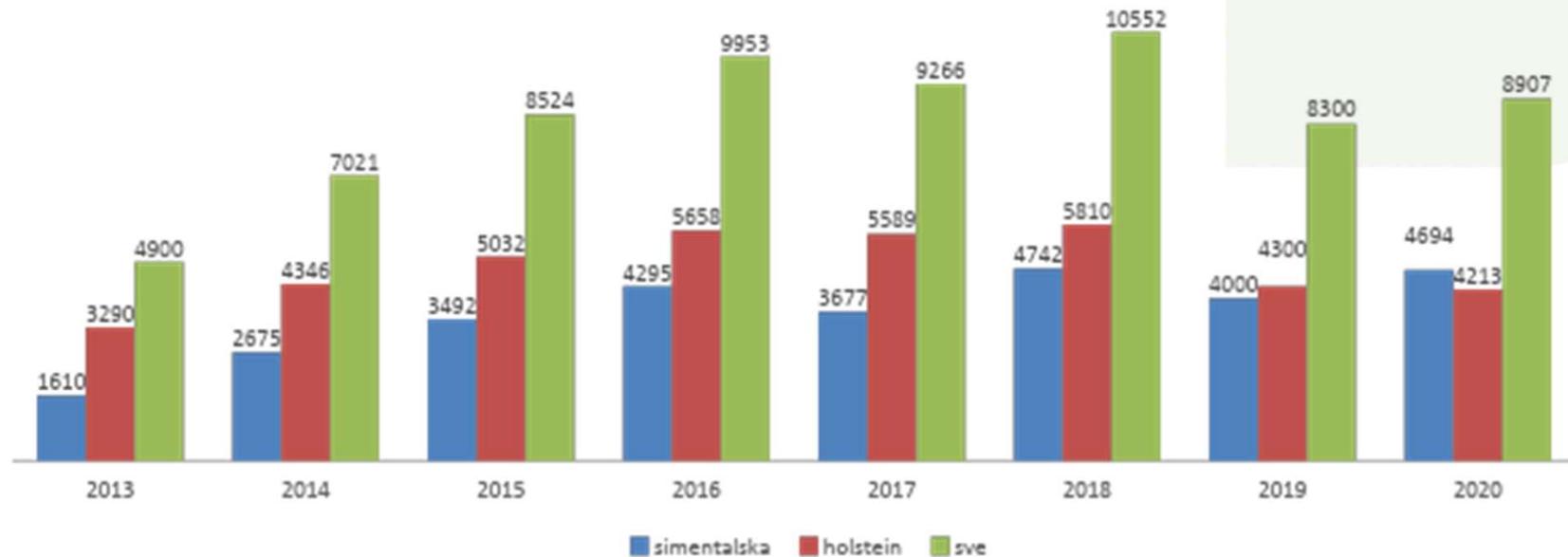
Stopa izlučenja iznosi 10,3%.

Starost krava kod izlučenja je 8 godina i 6 mjeseci.

Ocjena vanjštine prvotelki u 2020. godini

Ocijenjeno 8.907 prvotelki:

- 4.694 simentalske pasmine i
- 4.213 holstein pasmine.

Performance test bikova u 2020. godini

Pasmina	Broj n	200 dana*, kg	365 dana*, kg	dnevni prirast, g
Simentalska	34	294	496	1.233
Limousin	18	280	502	1.344
Angus	8	222	331	0.659
Aubrac	2	277	444	1.014
Charolais	29	251	501	1.532
Salers	4	211	354	0.856
Ukupno	95	256	438	1.093

Performance test je završen za 95 bikova mesnih pasmina.

Ocjena vanjštine odraćena je za 32 bika mesnih pasmina.

Ocjena vanjštine bikova izvornih pasmina odraćena je za 77 bikova.

Kod preostalih pasmina ocijenjeno ukupno 53 bikova (npr. genomske simentalski bikovi, holstein bikovi itd.).

Test brednosti

Kontrolira se iz uzoraka mlijeka koji se uzimaju prilikom kontrole mliječnosti.

Laboratorijski se ispituje u Centru za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda.

Test djeluje na principu određivanja prisutnosti specifičnih bjelančevina (eng. pregnancy associated glycoprotein, PAG) koje posteljica izlučuje tijekom brednosti.

Od 28. dana nakon osjemenjivanja i 60. dana nakon teljenja moguće je pouzdano (pouzdanost > 98%) utvrditi je li krava bređa ili nije.

Glavne prednosti u odnosu na postojeće metode utvrđivanja brednosti su:

- manji stres za kravu jer nema uz nemiravanja i vezanja,
- nema dodatnog utroška radnog vremena i snage,
- jednostavnost i točnost.

Odrađeno 4.811 testiranja.

Hrvatska agencija za
poljoprivredu i hrani

Croatian Agency for
Agriculture and Food

L'Agence Croatate pour
l'Agriculture et l'Alimentation

Izdavanje zootehničkih certifikata i upis u matične knjige

Pripremu i provjeru obavlja HAPIH u suradnji s uzgojnim udruženjima.

Ukupno pripremljeno i izdano 1.149 zootehničkih certifikata za domaće junice, krave i bikove. U matične knjige upisano 2.732 grla iz uvoza.

Genomska selekcija

- se provodi sa središnjim savezima uzgajivača
- odabire se najbolja muška (simentalska) i ženska (holstein i simentalska) telad

Ukupno je u 2020. godini genomski testirano 168 teladi.

Plansko sparivanje plotkinja

- putem nepristranog računalnog modela razvijenog u suradnji s austrijskim partnerom tvrtkom Genostar
- napravljen prijedlog planskog sparivanja za 779 farmi

Hrvatska agencija za
poljoprivredu i hranu

Croatian Agency for
Agriculture and Food

L'Agence Croatate pour
l'Agriculture et l'Alimentation

Informiranje i edukacija

Na mjesечноj razini u sklopu Mljekarskog lista izlazi Podlistak HAPIH-a u kojem predstavljamo rezultate naših aktivnosti, nove usluge te najnovije stručne spoznaje i iskustva.

Sudjelujemo u organizaciji godišnjeg savjetovanja uzgajivača i uređivanju glasila središnjih saveza uzgajivača.

Krajem 2020. godine objavili smo dopunjeno izdanje postupaka i uputa (Označavanje, kontrola proizvodnosti i procjena uzgojnih vrijednosti goveda; HAPIH; 2020).

Hrvatska agencija za
poljoprivredu i hrani

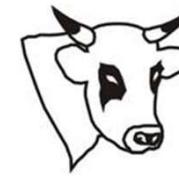
Croatian Agency for
Agriculture and Food

L'Agence Croatate pour
l'Agriculture et l'Alimentation

Suradnja s uzgojnim udruženjima

Hapih je od strane sedam uzgojnih udruženja odabran za partnera u provedbi uzgojnih programa:

- Središnji savez hrvatskih uzgajivača simentalskog goveda - HUSIM
- Savez udruga hrvatskih uzgajivača holstein goveda - SUHUH
- Savez uzgajivača istarskog goveda
- Udruga uzgajivača buše
- Udruga uzgajivača slavonsko srijemskog podolca
- Savez uzgajivača mesnih pasmine goveda
- Hrvatsko uzgajivačko udruženje Salers-Croatia

Hrvatska agencija za
poljoprivredu i hrani

Croatian Agency for
Agriculture and Food

L'Agence Croate pour
l'Agriculture et l'Alimentation

Dana 29. i 30.01.2020. godine HAPIH u suradnji sa Središnjim savezom hrvatskih uzgajivača simentalskog goveda i Savezom udruga hrvatskih uzgajivača holstein goveda u Tuhelju, organizirao je 15. savjetovanje uzgajivača goveda.

U sklopu savjetovanja održano je proglašenje najboljih proizvođača kukuruzne silaže te panel rasprava pod nazivom „Upravljanje govedarskom farmom“. Tijekom savjetovanja održano je 15 stručnih predavanja.

Sudjelovanje i priprema kod uređivanja glasila središnjih uzgajivačkih saveza (HUSIM i SUHUH) „Uzgoja goveda“ koji izlazi tri puta godišnje u sklopu Mljekarskog lista.

Pored stručnog dijela, uzgojnim udruženjima pružamo potporu na organizacijskoj i tehničkoj razini kao što je sudjelovanje u organizaciji godišnjih skupština i drugih sastanaka

Zaključak

Tijekom 2020. godine susretali smo se s nizom problema koje nam je uzrokovala pojava pandemije virusa Covid 19.

Dobra vijest je konačno zaustavljanje dugogodišnjeg pada broja goveda, pri čemu je kod mesnih i izvornih pasmina zabilježen blagi porast populacije.

Primjena novih alata i metoda (genomska selekcija, plansko sparivanje, laboratorijski test bredosti) utječe i na trend povećanja prosječne proizvodnje po kravi (mlječnost) te porast zanimanja uzgajivača, osobito mladih, za promociju uzgoja i kontinuiranu edukaciju.

Nastavljena je uspješna suradnja s uzgojnim udruženjima, pri čemu je cilj potaknuti primjenu novih postupaka i metoda.

Hrvatska agencija za
poljoprivredu i hranu

Croatian Agency for
Agriculture and Food

L'Agence Croate pour
l'Agriculture et l'Alimentation

Hvala na pažnji!

www.hapih.hr

HAPIH

Hrvatska agencija za
poljoprivredu i hranu

Croatian Agency for
Agriculture and Food

L'Agence Croate pour
l'Agriculture et l'Alimentation